

МЕРЕЖЕВИЙ ТА ПАРТНЕРСЬКИЙ ПРИНЦИПИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ 2030

кандидат політичних наук, доцент,

Мелеганіч Ганна Ігорівна,

доцент кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій ДВНЗ
«Ужгородський національний університет»

У своєму русі на шляху до сталого розвитку кожна країна стикається з особливими труднощами і проходить свій власний шлях. Більш вразливими є найменш розвинені країни, країни, що розвиваються, що не мають виходу до моря, малі острівні країни, що розвиваються і країни, що знаходяться в стані конфлікту. Українська держава вже більше 4 років є у зоні ризику, де жодні прогнози не можуть бути точними, а поступальний рух вгору нівелюється під впливом ряду зовнішніх та внутрішніх обставин. Та все ж, незважаючи на це, є ідеї та принципи, які можна перейняти і модифікувати під особливі обставини кожної країни. Мова йде про шлях, який визначило людство в цілому до 2030 року, а саме Сімнадцять глобальних цілей сталого розвитку. Офіційна назва цього документу – Резолюція A/RES/70/1, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 25 вересня 2015 року «Перетворення нашого світу: Порядок денний сталого розвитку 2030» [4]. Саме цей документ найбільше з усіх попередніх орієнтований на людину, мир, процвітання та партнерство. Країни-учасниці ООН взяли на себе зобов'язання, починаючи з січня 2016 року, керуватися Цілями сталого розвитку при прийнятті усіх рішень, із врахуванням національних реалій. Україна як член Організації Об'єднаних Націй те ж не може залишатися осторонь цього. Бо концепція сталого розвитку проголошена ООН ще у 1992 році говорить про спільну відповідальність людства за процеси, що відбуваються та про можливість надати майбутнім поколінням задовольнити свої потреби у економічній, екологічній та соціальній сферах. Протягом 2016 року Міністерство економічного розвитку та торгівлі України координувало за допомогою Офіційного представництва ООН в Україні обговорення цих 17 цілей та визначення пріоритетів для держави. За результатами цих обговорень за окремими групами та по регіонах за участю багатьох зацікавлених сторін, було визначено наступні завдання для досягнення сталого розвитку України: (1) економічне зростання буде досягатися за рахунок стимулювання інновацій, прискореного розвитку інфраструктури, збільшення заощаджень і зниження залежності від зовнішніх позик; (2) збалансований розподіл результатів економічного зростання дозволить зменшити нерівності, зокрема гендерну нерівність; (3) темпи зростання забезпечуватимуть повну зайнятість, зменшення бідності, а з належним урахуванням сталого виробництва та споживання сприятимуть відновленню та охороні екосистем; (4) ефективне та підзвітне керівництво нікого не залишить осторонь [1].

На нашу думку, досягнути виконання цих завдань можна лише за умови, якби були створені різного роду галузеві горизонтальні мережі, які підсилювали б свою ефективність партнерськими стосунками з собі

подібними. У Резолюції A/RES/70/1 Генасамблеї від 25 вересня 2015 року робиться акцент на тому хто відповідальний за реалізацію ЦСР, а водночас і розвиток у державах, а саме: «Ми визнаємо, що кожна країна несе головну відповідальність за свій власний економічний і соціальний розвиток. У новому Порядку денному мова йде про кошти, необхідні для реалізації цілей і завдань. Державне фінансування, як на національній, так і на міжнародній основі, буде грати визначальну роль в наданні найважливіших послуг та забезпеченні суспільних благ, а також в залученні коштів з інших джерел фінансування. Ми визнаємо роль різноманітних учасників приватного сектора – від мікропідприємств до кооперативів та багатонаціональних корпорацій – і роль організацій громадянського суспільства та благодійних організацій в справі здійснення нового Порядку денного» [4]. Ці учасники можуть формувати різногалузеві мережі регіонального та загальнонаціонального рівня в сфері економіки, освіти, екології, інформаційних технологій, сільського господарства і т.д.

Таким чином, відповідальність лягає на багатьох громадян всіх країн і можливість суспільного прогресу коріниться у налагодженні партнерства та створення мереж різного рівня. Працюючи з налагодження регіонального та національного мережевого партнерства, закладаються підвалини для зміцнення глобального партнерства, якому в Цілях сталого розвитку надається особлива вага. Глобальне партнерство в інтересах сталого розвитку, доповнюється партнерствами за участю багатьох зацікавлених сторін, які мобілізують і поширюють знання, досвід, технології та фінансові ресурси з тим, щоб підтримувати досягнення цілей в області сталого розвитку в усіх країнах, особливо в країнах, що розвиваються. Надважливим є стимулювати і заохочувати ефективне партнерство між державними організаціями, між державним і приватним секторами і між організаціями громадянського суспільства, спираючись на досвід і стратегії використання ресурсів партнерів.

Однією з успішних практик використання мережевого та партнерського принципу в Україні було започатковано проектом ЄС та ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» протягом 2008-2017 років. Принципи партнерства та співробітництва були основоположним у методології його реалізації. Адже, однією з цілей проекту було – підтримати створення бази даних, що наповнюватиметься і координуватиметься на місцях, і мережу для обміну передовими практиками і знаннями щодо мобілізації громад і врядування за участі громад. Прикладом такої успішної мережі можна назвати Освітню мережу сприяння сталому місцевому розвитку. Це потужна сукупність агентів змін – небайдужих та активних представників різних спеціальностей 42 ВНЗ України, молодих людей, які пишуть сучасну історію змін і намагаються власним прикладом надихнути інших людей – своїх колег, студентів, громадян України. Протягом 5 років формування такої мережі на всій території України було здійснено сотні заходів та залучено тисячі осіб з усіх регіонів держави. Ці заходи мали різноманітний характер: від науково-теоретичних до практично орієнтованих, від одиничних в одному

навчальному закладі до циклічних і багаторазових у всіх закладах мережі, від залучення школярів до залучення пенсіонерів, від поширення результатів в одному ОСББ до цілої країни [2, с.3].

Надзвичайно важливою інтеграційною складовою є співробітництво з соціальних, гуманітарних, економічних та екологічних питань, ігнорування яких становить загрозу як для самої України, так і для світового співтовариства в цілому. На даний час дієвим інструментом є транскордонне співробітництво в форматі участі у багатоцільових міжнародних проектах. Стан і динаміка євроінтеграційного поступу України свідчать, що транскордонне співробітництво в державі стає одним із важливих напрямів реалізації інтеграційної стратегії на регіональному рівні і посідає провідне місце у процесі формування і становлення нової системи взаємовідносин із сусідніми державами в умовах формування і функціонування українсько-євросоюзівського комплексу прикордонної співпраці [3, с.10]. Оскільки Україна межує з сімома країнами, чотири з яких є у складі Європейського Союзу, то це дає хороші можливості для взаємодії на регіональному рівні. На щастя, значна кількість транскордонних програм співробітництва існує, Україні лише треба посилити свою участь в них.

На сьогоднішній день необхідним є розробка нових та удосконалення існуючих мережевих систем в управлінні, на основі упровадження відповідних цінностей і принципів сталого розвитку. Таким, чином засадничими передумовами для процвітання української держави та реалізації 17 цілей сталого розвитку ООН є більш ефективний діалог, співробітництво та партнерство представників різних мереж (галузевих чи за інтересами). Це необхідно насамперед здійснювати на регіональному та національному рівні, але ще краще поширювати цей досвід на міжнародний рівень, найраціональнішим з яких буде рівень транскордонної співпраці. На місцевому рівні умовою успіху буде співробітництво органів влади та інститутів громадянського суспільства та бізнесу.

Список використаної літератури

1. Візит експертів ООН з актуалізації, підтримки політики та прискорення досягнення Цілей Сталого Розвитку в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://un.org.ua/ua/informatsiinyi-tsentr/news/4305-vizyt-ekspertiv-oon-z-aktualizatsii-pidtrymky-polityky-ta-pryskorennia-dosiahnennia-tsilei-staloho-rozvytku-v-ukraini>
2. Освітня мережа сприяння сталому місцевому розвитку: унікальний досвід дієвого мережевого партнерства ВНЗ України / за заг. ред. В. І. Усик, Г. І. Мелеганіч. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2018. – 76 с. С.3
3. Транскордонне співробітництво України: стан, проблеми, перспективи: монографія / За заг.ред. І.В. Артьомова. – Ужгород: МПП «Гражда», 2012. – 520 с.
4. Цілі сталого розвитку ООН до 2030 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.sd4ua.org/wp-content/uploads/2015/02/SD_resolution_NY_2015.pdf